

સુખોદ

કલગી ગાયન સંગ્રહ :

ભાગ ૨ જો.

લંગડી ઝડફી.

ધરથી નીકલી નાર ચાર, કીધો બદનપર સીનગાર,
પાણી ભરવાને દીલદાર, ગઈ કુવા જિપર ચાર,
પોત પોતામાં—કરે છે દુઃખની, વાતો ચારે નાર—ટેક.

સખી પેટલી બોલી બેન, બેનો સમજે મારા વેણ,
નથી પડતું મને જેનું મોં માંજ સવાર

મને મલ્યો -

બાહાર બ

દાજ દીલમાં એવી બળે, પાણી ઉતરે નહીં ગલે,
પગને હાથ ઝેડ કળે, તેનો ખાતાં ખાતાં માર,
પોત પોતામાં—કરેછે દુખની વાતો ચારે નાર.

૨

સખી સુંદર બીજી બોલી, મારો પતી છે તંબોલી,
તેની નાર હું છું બોલી, સમજે સત સાર,
તંબોલીન હું અને તંબોલી કહેવાએ ગલાનો હાર.
પતી મારો નવ જવાન, વેચે સોપારી ને પાન,
જની પાનની દુકાન છે, સદર ખમર,
કપો રીતનું હતું નહીં દુખ તેનું કાંઈ મને લગાર.

દોર.

એક સમે મળવાને કાજ આવ્યો એક દોસદારજી,
લમ ગયો તેને ઘરથી રમવાને જુગારજી.

જાતે કીધો ખુવારજી,

લાયારજી.

લાગા,

(૩)

નથી મરદમવાલો, મારો પતી અનધર ગમાર,
મેઘ મુવાને-આંખથી પાણી પડે મારી નવધાર.

શેર

કરકતી જેવો મુવો આવેછે સાંમે મુજ ભણી,
જેમને લાળું છું હું દીલમાં બલેછે દેડે ધણી.
જેખન મારો જય અકારત ભેંસના જેવી બની.
રોજ હું જુરીઆ કરું નાંમરદી જોઈ તેતણી.

કુટીકરંમ કપાળ, દજી માંખાપોને ગાળ,
મારા કીધા કેવા હાલ, કુવે હોમાવી આવાર,
પોત પોતામાં-કરેછે દુખની વાતો ચારે નાર, ૩

૪

ચોથી બોલી નાર જવાન, મારા પતીનું ધ્યાન.
તમે સમજો ધરી ધ્યાન, કરો દીલમાં વીચાર,
મળ્યો અફીણી-મારે કરમે મુજને ભરથાર અપાર.
અફીણ ખાએ ત્યારે ડાલે, પછી છું હું છું બોલે,
મને પકડી ટટાગે, કાઢે ચોલી ઈબર.
પણ જણે નહીં-જણે નહીં કાઢ હાડોળી સુખ સનસાર.

શેર

નસરવાં કહે તમે હરદમ તેની ભકતી કરો,
ભકતી કરો ભકતીથી ભવસાગર તરો.

જેમને જાણ પર નાંમ, એક હરત પડે

જેમને જાણ પર નાંમ, એક હરત પડે

દહે અદલ કલાંમ, ખ્યાલ કીધોછે તમામ,
સજીને કરીને સન્નામ, આજ ગાયો લલકાર,
પોત પોતામાં કરેછે દુઃખની વાતો ચારે નાર

૪-

મારી જન

૧

એક-કાળી ગોરીની વાત કહું તે સમજે,
માની જન—ખેડ સમયરમાં થયો ઉદમાત,
કાલી સાથે કજ્યા કરીને ગોરી થઈ ગઈ માહાત-ટેક.

પેલી ગોરી દાળીને કટેછે સાંભલ સુંદર,
મારી જન—ગોરી આદર દુલની સારો,
ગોરી કુન્તની છતર પલગપર દીપે સદા ભારી.

ગંગા ગલેપ કાલા તડીઆની ઉપર,
મારી જન—લઈને સુવે છે નરનારી,
ધોળી રચાલ દીપે જે ખલાપર સાંભલ તું પ્યારો.

જુલ,

ધોળા ધોળા તર ઉપર મોવાળા સારા,
જઈશીની નીરાંના ધોળા મોવળા પ્યારા.
મારી જન—ગોળી છે તોપાવાલાની જાત,
કાલી સાથે કજ્યા કરીને ગોરી થઈ ગઈ માહાત.

૨

ગોરીની વાત સમજીને કાલીબોલી,
મારી જન—કાળી સીં
કાળી જોડળી નાંખી પલગપર ફાલે

(૫)

કાળો પાડો ખેતી ખેડે જ ગલમાં,

મારી જન—કરે નીત હજની સાર્યે જંમ,
કુધ હીએ છે કાળી ભેંસ બસ જનો સઉને ઉમંગ.

સુઝ

કધએક નરો પેરેછે હગલા કાળા,

સરપર ફેંટા દીપેછે કાલા રૂપાળા.

મારી જન—ગોરી તારા પગમાં કાળી સપાટ,
કાળી સાથે કજીએ કરીને ગોરી થઇ ગઇ માહાત ર.

૩

પેલી ગોરી કરના લાગી ખ્યાંન પોતાનું,

મારી જન—કાળો તું સાંભળ ધરીને ધ્યાન.

કાળા હાથપર દીપે ચીતલ ચાંદીનાં સોભાએમાન.

તારા કાળા અક્ષર દીપે ઘોલાં કાગજપર,

મારી જન—ઘોલી પાગડીને ચળેછે માંન,

ભોરા વરસ્યાની છે ગરજ કુલ પારસીએને જન.

સુઝ

તાંબાની ઉપર ઘોળી કલઈ ચડેછે,

ઘોળી કલઈથી સઉનું કાજ સરેછે.

મારી જન—મીઠાઇ ખાએ ઘોલી સરવે નાત,

થે કજીએ કરીને ગોરી થઇ ગઇ માહાત ૩.

૪

ગોરીને સમજ તું બેની,

મારી જન—અગર તને થાશે કારી જખમ,

તે જખમની ઉપર કાળો મલમ.

ગોરા અંગરેજો રાજ કરેછે તેથી,

મારી જન—રાખે છે કાળી ફોજ ચોગમ,
કાળી ઈસદ્રીમર કાળી તોપ દુશ્મન પર કરે સીનમ.

અંક

તારા ગોરા બદનપર દીપે કાળી ઇજરે

કાળી ઇજરમાં કાળો દોરો વધારે.

મારી જન---દીપે છે સાંભળ ગોરી કમજત,
કાળો સાથે કળ્લો કરીને ગોરી થઈ ગય માહાત. ૪.

૫

એટલું સમજીને ગોરી કહેવા લાગી,

મારી જન—થાનમાં દુધ ગોરું ભરાયે,
છુટે ગરબથી નાર જવારે ત્યારે સીસને પાચે.

ધાળે દીવસે ધંધા કરે સહ કામ,

મારી જન—વેપારી વેપાર કરવા બચ.
પાછા ઘેરમાં આવે જવારે કાળી રાત બે થાય.

અંક.

કમર પર દીપે છે ઘોળા જાંભો પીછાડી,

પરદાને ઝેની ઈજત નથી કંઈ થોડી.

મારી જન—સમજ તું સુંદર મારી વાત.

કાળી સાથે કળ્લો કરીને ગોરાં થઈ ગય માહાત

૬

હવે કાળી કહેછે સાંભળ ગોરી સુંદર,

મારી જન—બોલે છે ?

જપર ફોદા નર નાર થઈ સહ રાખે પે

તારૂં ગોરૂં બેખનં સદા નહીં રેહવાનું

મારી જનન—અગર હમ થશે તારો આખર,
તો રેહે સળગોવી ખાળી ઢાઝેલો કરશે સર ને ધડ.

મુલ.

ગોરા મડમ કોઈ વેલા બે મરી જશે

તો કાળી માડીમાં કાળો ઘોડે બેડાશે,

મારી જનન—કબરમાં કાળું ખોખું રહે સાથ,
કાળી સાથે કજીઓ કરીને ગોરી થઈ ગઈ માહાત ૬.

●

આખરે દાખલા ખુટી ગયા ગોરીનાં,

મારી જનન—ત્યારે તે થઈ ઉભી લાચાર,
કાળીમે કહે સરસ મારેથી થઈ છે તું આ વાર.

કહે નસરવાંન દાળી ગોરીનો કીસ્સો,

મારી જનન—ફરશરાંમ ગાય નવો લલકાર.
અમદુલઅલી અબદુલ હુસેન ખેલ ગાએ મલી હોલદાર.

મુલ.

ચૈયખઅલી કાસમજી રાગની ખાસી,

મદલ તુરાવાલાના મલાં ફાંસી.

—ખ્યાલ તારા દુદા એકસો સાત,

જોને ગોરી થઈ મહ માહાત. ●

(૮)

ખડી

પરનારીની પ્રીત કરે તો બેઈ વીચારી કરે સબન,
પરનારી કરે ખ્વાર પલકમાં આશકનું લુટી તનમન—૨૬

૧

પરનારી નખરાંવાણી નીત કરે નવા મકકર બરી,
ધરનારી દુખ હરનારી ગરખી ગરીખ ધરસુખચારી.

પરનારી જીવ લેનારી આશકપર વીગન પાડે બારી,
ધરનારી ચારી દેનારી સાફ દીલને લઈ ફરનારી.

પરનારી લે સરને ઉતારી લાગે વહાલું તેને પર ધન,
પરનારી કરે ખ્વાર પલકમાં આશકનું લુટી તન મન ૧.

૨

પરનારી દેવરાવે ફાંસી લેશમાર નહીં દીલમાં ડરે,
ધરનારી સેજ સુખરાવે તો નણ તેનાપર જીલમ ખરે.
પરનારી ખુબ માર મરાવે તોખી નંને ધર કદમ ધરે,
ધરનારી સંકટથી બચાવે તોખો માર ખાતી તે મરે.
પરનારી લાચાર કરીને છેવટ કાહાડશે વીનાં કદન,
પરનારી કરે ખ્વાર પલકમાં આશકનું લુટી તનમન ૨.

૩

પરનારી જર હરનારી વીના જર તે સુલ્હી ચડાવે
ધરનારી હરહર કરનારી દુખપર કામ તે આપે
પરનારી ધરધર ફરનારી આશકને લલમળે
ધરનારી ધર રહેનારી બરચારની આમ

(૬)

પરનારી સંસાર કુખાડે પાડે કઈ આશકપર વીધન,
પરનારી કરે ખવાર પલકમાં આશકનું લુટી તન મન ૩.

૪

પરનારી નાદાન નકામી આશકને જટ કરશે માહાત,
પરનારી ગુણવાન સ્વામીનો ધરયો કદી નહીં છોડે હાથ.
પરનારી નીધાન ખાંમીની પુર દેખાડે હલકી જાત,
પરનારી દીલજન કદીખી તજે નહીં ભરથારનો સાથ.
પરનારી દીલદાર તજી દગો, અદલ કહે નીત રહેશે મગન,
પરનારી કરે ખવાર પલકમાં આશકનું લુટી તનમન ૪.

મારી જાન

પર સી કોઈની થઈ નર્થી થાવાની,
મારી જાન—માનો સત વચન તમે દીલદાર,
એક ગુનક સ્ત્રીએ મકર કરી કાંસીએ ચડાવ્યો પાર-ટેક.

૧

એક રજપુતની હું વાત કહું તે સમજો,
મારી જાન—હતો એક ગામમાં રજપુત જવાન,
ચંદ્ર મુખી તેની નાર હતી સજી સમજે ધરીને ધ્યાન.
તે પરીખી જોઈ તેને ચરખાતી,

મારી જાન—હતું તેનું એવું રૂપ દીલ જાન,
જુખી જતા જોઈ સુર્ય રહેતો હેરાન.

ગુણ.

પર કોઈ જાનમાં તેની ખરાબર.

જાનવાની ખી કહું ખાંસ,

એવું તેણીનું રૂપ હતું બહુ સુંદર,

મારી જન—હતી વળી પતીવરતા તે નાર.

એક ગુનકા સ્ત્રીએ મકર કરી કાંસીએ ચડાવ્યો યાર ૧.

૨

બેઝી હાલીમલી સંપસંપીને રહેતા હતા.

મારી જન—કરે નહીં દાઢ દાહાડો બિદમાત.

સાથે ખાએ બેઠે સાથે પીએ ફરે સાથે દાડો રાત.

એકદમથી વેગલાં કદો થતાં નહી તેઓ,

મારી જન—એક દીલથી બેઠે રહેતા સાથ,

બસીલ હતાં નર નારી બંને અસીલ તેઓની જાત.

ગુલ.

હવે ધ્યાન ધરીને સમજો તમે નરનારી,

બે બાળકના થઈ વૃધી તેને ધર સારી,

જે જોઈને જાપજી બેઠેને ખુશાલી ભારી,

મારી જન—હવે સહ સમજો આગલ સાર.

એક ગુનકા સ્ત્રીએ મકર કરી કાંસીએ ચડાવ્યો યાર ૨.

૩

હવે આગલ સમજો વાત ધરીને ધ્યાને,

મારી જન—હતી એક ગુનકા પડોસ

દાવ પેચમાં પુરી ખુરાં તેણીના લક્ષણ.

રજપુતનુ રૂપ જોઈ આશ્ચર્ય થઈ તેના પર,

મારી જન—કહે તે રજુ

કરો મને જાત કબુલ, કીધું મેં તન મન

જુલ.

પ્રથમ તો રજપુતેતેણીને તુલકારી,
ધીક ધીક તારું જીવતર એમ કહીને ધીકારી,
ત્યારે મકર કરવા લાગી દુષ્ટ પેલી નારી,
મારી જન—ચાહેતો માર ચાહે જીવાડે,
એક ગુનકા સ્ત્રીએ મકર કરી કાંસીએ ચડાવ્યો યાર ૩.

૪

પેલા રજપુતનું પછી દીલ પીગલવા લાગું,
મારી જન—થયો લાચાર તે હારીને,
તુરત વચત હઈ દીધું તેને તે ગુનકા નારીને.
પછી હરહમ જવા લાગો તે ગુનકા પાસે,
મારી જન—જીલ્યો તે પરણી પ્યારીને
બેડ ખાગકને જીલ્યો જીલ્યો તે દુન્યાહારીને.

જુલ.

નહીં કીધી તેણે કંઈ કીકર કે ચીંતા ધરની,
હરકારખી નહીં રાખી તેણે ઈશ્વરની.
ગમ ખાઈ ખાઈને જીરે ખીચારી પરણી,
મારી જન—અંતે લાચાર થઈ નીરધાર;
સ્ત્રીએ મકર કરી કાંસીએ ચડાવ્યો યાર ૪.

૫

નક્કને દીલ હઈ દીધું,
મારી જન—કીધા જન મન કીધું તે પર,
ત્યારે મકર કરી કાંસીએ ચડાવ્યો યાર ૫.

થુક થુક ગુનકાતો હાથ જીલવાને થતો હાજર,
પલ ભરખી દુર નહીં કરતો તેને નજરથી,

મારી જન—ધરે ગુનકાનાં કદમપર સર
જીભમાં તળમથે બાળ બેઠો તેની ન ખાધી કદર.

ગુજ

હવે ધ્યાન ધરીને સમજે તમે સહ ભાઈ
પેલા રજપુતની દોલત હતી તે ખાઈ.
પછી ધરથી કાઢ્યો બાહાર તેને પલમાં,

મારી જન—કીધો રજપુતને અંતે ખવાર.
એક ગુનકા સ્ત્રીએ મકર કરીને ફાંસીએ ચડાવ્યો યાર પ.

૬

પેલી ગુનકા કહે જો રજપુત મને ચહાતા હોએ,

મારી જન—તો કરજો મારું તમે એક કામ.
ફાળે મારે સર્થ આવો તમે જઈ વહાલા બીજું દામ,
હું ગુનકા દાંમની નથી કાંમની તમને,

મારી જન—વેંચો બેઠ બાળ તમે કોઈ કામ,
પુરો કરો અરમાન કદી નહીં છુલ્લીસ તમારું નામ.

ગુલ

પેલો ભોલો રજપુત ભોલઈમાં ભોલવાયો.
બેઠ બાળક લઇને શેઠેરમાં વેચી આ
તેનું દામ લઈ ગુનકાની પાસે લાવ્યો,

મારી જન—એથી મળુ રા
એક ગુનકા સ્ત્રીએ મકર કરી ફાંસીએ.

૭

પેલી પરણી સીતું હવે થયું શું સમજે,
 મારી જન—જુદો થયો એકતો ગલાનો હાર,
 જે બાળકની જુદાઈથી અંતે થઈ ધણી ગમખાર.
 ખાવું પીવું સઉ તજીને જુરે ધરમાં,
 મારી જન—રડે તે અખલા સાંજ સવાર,
 અંતે નારનાં દીલની અંદર આવ્યો એક વીચાર.

જુલ

હવે જરં પાઈને મરવું ધણું છે સારં,
 યાતો જઈ પડવું કુવે લાગે છે પ્યારં.
 યાતો ખસ મારા પેટમાં છરી મારં,
 મારી જન—એટલું બોલી રડી જર જર.
 એક ગુનકા સ્ત્રીએ મકર કરીને ફાંસીએ ચડાવ્યો યાર ૭.

૮

લાંચાર થઈ અંતે પેલા દુખયારી,
 મારી જન—છરી એક ધસી કીધી તૈયાર,
 અંતે પેટમાં મારી થઈ દુખયારી જીવથી ઠાર.
 તેણીનો શોહાર સમજીને ગુનકા આવી,
 મારી જન—લાગી કરવાને શોર પુકાર,
 કહેના લાગી લોકાને ખુન કરી ભાગો એનો ભરથાર.

જુલ

અરકાર તેના ભરથારને તુરત બોલાવી,
 પેલી ગુનકાની જીભ સાંકસી નાંધાવી

પેલા નીર અપરાધીને ફાંસી લટકાવી,

મારી જન—ભાંજ્યો ગુનકાએ તેનો સનસાર,
એક ગુનકા સ્ત્રીએ મકર કરી ફાંસીએ ચડાવ્યો યાર ૮.

૭

ગુનકાનો કદી ના કરતા તમે વીસવાસે,

મારી જન—કહે ગુરુ નશરવાન જ્ઞાની,
કુશરાંમ કહે ગુનકા નારને કદર હોએ સાંની.
ધરનારી જીવી પરનારી કદી ન થાય

મારી જન—થાએ પરનારી પદસાની,
અમદુલઅલી અમદુલ હુસેન કહે સમજે જ્ઞાની ધ્યાની.

૭

તુરરાનાં ખ્યાલ પર ખ્યાલ બનાવી ગાયો,
એ ખ્યાલ હાલ મીજલસગાં સડને મન લાયો.
કુશરાંમ કરાંમ પર રહે ગુરુને સાયો,

મારી જન—અદલ કહે ખ્યાલ નવો લલકાર
એક ગુનકા સ્ત્રીએ મકર કરી ફાંસીએ ચડાવ્યો યાર ૯.

તનતાલી.

મારી જન—સાંવત્રી સુરત જોઈ લલયાએ

મન માઈં હર ખાએ—૧૦.

૧

ચળચળ ચળચળ કપાળ ચળકે, ચાલ હુમકતી તું ચાલી.
ખાળ સીરપર છુટા સોનેરી નાકમાં નથની ધાલી.
સુખપર બલી કાળી દેખાએ, મન માઈં હર ખાએ.

૨

મારી જન—નેત્ર બેઝી ચમકે તારાની મીસાલ,
તારાની શું મનસ,
કાનમાં કરન કુલ દીપે છે, બંને ગાલપર સોકા લાલ,
પરવાળાં બેઠ હોટ છે તારા જોઈ લાલ બેહાલ.
૧૧૬૬માં થાય—હુર શરમાયે, મન માઈં હરખાયે ૨.

૩

મારી જન—કલ્પી હાડમની હાંતો અવદાત,
દીધો કંમરપર હાથ,
ગદું જોઈ શેરમાયે દાયલ, પરી શરમાતી જોઈ મુખ,
જિંધ ન આવે રાંતે તેને લાગે ન દોસનાં લુખ.
૩૫ રોશન જોઈ—આશક ગમ ખાયે, મન માઈં હરખાયે ૩.

૪

મારી જન—છે ગરદન નાજુક પ્યારી તારી,
જાગિં તારાપર વારી.
નસરવાન કહે ફરસરાંમની ખર આવી છે સરવે આશ,
અમદુલહુસેન કહે આવી એકાએક ગુર અદલની પાસ.
પ્રેમથી ખાજી બેઝી મલકાયે, મન માઈં હરખાયે ૪.
તનતાડી.

મારી જન—ઓ સુંદર મારી પ્યારી દીલજન,
હું આશક તારો જવાન—ટક.

૫

રહેમ નજરથી જો તું મુજને, ન થા ફૂર મુજપર ગુણવાન.
મન માઈં કુરખાન છે તુજપર નાલે તરસાવી પ્રાણ.
હવે છે મારો તુજપર કુરખાન હું આશક તારો જવાન ૫.

મારી જન—ફરં થઇ ઘેલો નીશચય તું માન,
રહ્યો જઇ ખીયાખાન.

દુર ન કર તું મુજને નજરથી, તું છે મારા પ્રાણ સમાન.
ન માર ગમનો માર તું જની વાગા વીરહનાં ખાન,
જગરથી જુદો ના કર વેરાંન, હું આશક તારો જવાન ૨.

૩

મારી જન—ફરં મા તારા ફર્યો અંનજન,
રાત દીવસ બેખાન,
મરવું જીવવું તારે હાથ છે, અંજો પ્યારી દીલમાં સત જન.
રોજ રોજ પલ પલ ખ્યાલ હું તારો કરં છું નીધાન,
જવાબ દ મુજને ના કર હેરાન હું આશક તારો જવાન ૩.

૪

મારી જન—નસરવાન કહે છે સાંભળ ધરી ધ્યાન
સદા આ સાચી વાંણ,
રસરાતાની મેરથી એકદમ, ઉતરી રહેમ તેનાં દીલદરમયાન
વારી વારી ગઈ ફીરોજ પર કીધી તેની વખાન,
નમીને કહે છે આ અદલ ખયાન, હું આશક તારો જવાન ૪.

મેરી જન.

ફર રહેમ નજર મારા પર ખાલક મારા
મારી જન—છે કુલ દુનયાંનો તું મુખતાર,
રહેમ કરી મુજ જુને માર પર પેલે પાર ઉતાર—ટેક.

૧

મને નથી આસરો કોઈનો સીવા એક તારા
મારી જન—થજ હવે તું મક્કમાક્ક

કરી રહેમની નજર મને કરે ભવસાગરની પાર.

રહે નીગેખાંન તુ આ ખંડા તાસ્પર

મારી જન—મને કર આકૃતમાં તું સંહાર,
કરી સાહાર મુજ ગુનેગારનાં સંકટ સરવે તાર.

અંત.

રીંધે સીધનાં દાતા તમે છો હરહમ પ્યારા—

મને થએ હાથે આકૃતમાં માલેક મારા,

મારી જન— મને દેખાડી દીએ ધીદાર—

રહમ કરી મુજ ગુનેગારપર પેલે પાર ઉતાર ૨.

૨

જર ધનની નથી ફરકાર મને કંઈ પ્યારા,

મારી જન—તારા દીદારનો ઇનતેજર,

ગુનેગાર હું બંદોછું બેઠ્યો તો માર જીવાડ.

ના તરસાવો મને ખાલી માલેક મારા,

મારી જન—કરો નહીં દુર મને દીલદાર,

મામ ઘેર મુલકો ને શેહેર કંઈ દુડું સાંજ સવાર.

અંત

રહું રાત ને દાડો તારી યાદમાં બેશી,

ખંદીસ વવંગર વન્યા મેં સહ બેશી,

મારી જન—દાદ લે મારી સરજન હાર.

રહમ કરી મુજ ગુનેગારપર પેલે પાર ઉતાર ૨.

૩

પરવર ઇશવર યા હરહર કહું હું તુજને

મારી જન—યાતો કહું તુજને સુખદાતાર,
રહીમ કહું યા કરીમ કહું યા કહું તુજને કીરતાર.

નહીં તારો ખુશીનો પાર મારા સરદારે,

મારી જન—છે કુદરત તારી અપરમ પાર,
સર તારી દરગામાં જુઠાણિં હરદમ પરવર દીગાર.

સુત.

રહમ નજર તારી કર મારાપર પરવર તું,

વાર મને પકડ તારી હરદમ ઇશવર તું,

મારી જન —નથી મને કોઈનોખી આધાર—

રહમ કરી મુજ ગુનેગાર પર ૩.

૪

અદલત મનથાફ કુલ દુનીઆમાં છે તારો,

મારી જન—વક્તી મરકુમ કહે હરખાર,

હર કરે જે તારો ખુદા તે પોંચે તારે દવાર,

જ પે નસરવાન નીત નામ જખાંપર તારું,

મારી જન—ફરે નીત આનંદમાં સરદાર,

કહે ફર્સાંમ ખ્યાલ આજ મીજલસમાં નવો લલકાર.

સુલ.

કર લાંગો દસ્ત તું ફરફુનજી પર તારો,

ફીરિજ તારા ખંદાનો કર છુટકારો,

મારી જન—અદલત દુશમન થયા ગમખાર,

રહમ કરી મુજ ગુનેહગાર પર પેલે પાર ઉતાર ૪.

મારી જાન

હું રાતને ઢાંડો રહું યાદમાં તારી,

મારી જાન—ઝાપ્યારી સાંભલ મારી વાત,
દીવસ જાએ છે પાહાડ જેવો સો વરસ સરીખી રાત—ટક.

૧

માં બાપ બેન કે બાઈ સગા ને વાત્રાં

મારી જાન—લાગે છે યુનો સકલ સનસાર,
મરતું હવે મેં પસાંન કીધું છે સાંભલ તું દીલદાર.

જર ધન દોલતની નથી મને કંઈ પરવા

મારી જાન—જેઈએતો જલો સજી ધરખાર,
ફનાં થાજીં યા રહું કે ઉતરું ભાસાગરની પાર.

મુક્ત.

હું કદી જવસ નહીં છોડી તારૂં કાંડું,

બસ તારા ધર ઉપર માથું માડું ફાડું,

મારી જાન—કદી નહીં છોડું તારો સાથ—

દીવસ જાએ છે પાહાડ જેવો સો વરસ સરખીરાત ૧.

૨

કંઈ પરવા નથી મુજને મરવા જીવવાની

મારી જાન—જેઈએતો થાઉં જીવથી ઠાર,
પણ કદી તબુ નહીં જગમાં પ્યારી હુતો તારો પ્યાર.

ચાહે એટલો કરીલે જીલમ તું મુજપર જાની

મારી જાન—ચાહેતો માર ચાહે જીવાડ,
ચાહે ફનાં કર ચાહે આખાદી ચાહેતો પાર ઉતાર.

જુલો.

ચાહે તારે હાથથી મુક ગલાપર ખંજર;
ચાહે તો ધડથી કર જુદું મારું સર,
મારી જન—ચાહે કર મારા જીવની ધાત,
દીવસ જાએ છે પાહાડ જો સો વરસ સરખી રાત ૨.

૩

કેમ તરસાવી તરસાવી મને મારે છે
મારી જન—કે હૈકું ધરે કહાં તક ધીર,
જવાં કમાન પર ખેંચી પાપજનો ન માર મુંજને તીર.
તારો તેજી તીર વીધે છે કાલજી મારું
મારી જન—ગદ ફાકટમાં લાખો તદખીર,
લાખો તદખીર કરે મું પ્યારા રૂઠો જહાં તગદીર.

જુલો.

જલદીથી મોકલ એક પેગાંમ પ્યારા સાડ,
હું ઉભો છું મલવા કાસડ તારા સાડ.
મારી જન—જની કંઈ વીચાર મન સંગાય—
દીવસ જાએ છે પાહાડ જો સો વરસ સરખી રાત.

૪

કહે નશરવાંન થઈ રહેમ દીલ પેલી નારી
મારી જન—હરખથી જુઓ પાડે છે,
રીત નીભાવી પ્રીતી પ્યાર આસકને કેખાડે છે.
તે માલિકની ખુશીનો નથી કંઈ પાર
મારી જન—જનાંવે પલમાં બમાડે છે,
ફર્શરાંમ કહે કુદરત તેની હૃદયી ન્યાદે છે.

ગુણ

આ બુઠી જગની પ્રીત જીપર નહીં મરીએ,
 ખસ ઇશક ખુદાનો હરદમ હૈંડે ધરીએ,
 મારી જન—અદલ કહે ધરી એકનો હાથ,
 ફીવસ જાએ છે પાહાડ જોવો સો વરસ સરખી રાત ૪.

ખડી.

ચાર સુંદરને આંજે સાંજનાં મેં રાણીનાં બાગમાં જોઈ,
 ચાર તરફ ચારોને ફરતી ચાર સુંદર પોશાકમાં જોઈ—તેક
 ૧
 ચારનો જાપડો ચાર તરેહનો ચારોને પુર બાહારમાં જોઈ,
 ચાર નારમાં એક ચતરને કરતી મેં વીચારમાં જોઈ.
 ચાર જાતની બોલી બોલતી ચાર તરેહ સીનગારમાં જોઈ,
 ચાર સુંદરમાં સુંદર સરસ એક કીધી પસંદ મેં ચારમાં જોઈ,
 ચારની પાછળ ગયો હુંબી પણ એક નારને લાગમાં જોઈ,
 ચાર તરફ ચારોને ફરતી ચાર સુંદર પોશાકમાં જોઈ ૧.

૨

ચાર ચતરમાં ત્રણ સુંદરને પછી મેં મારી આગલ જોઈ,
 ચતરા બકાવણી નાર એક મેં મારી પાછળ પાછળ જોઈ,
 ચુટકી મારતી ગાયન ગાતી હાથની અંદર કાગળ જોઈ,
 ચતર નાર તે હતી ચારમાં શું મેં તેણીની અડકલ જોઈ,
 ચંચળ એવી નારને મેંતો ગાતી કાયલ રાગમાં જોઈ,
 ચાર તરફ ચારોને ફરતી ચાર સુંદર પોશાકમાં જોઈ ૨,

૩

ચક્રર ઊપર આવે ચક્રર એવાં તેનાં જોખનમાં જોઈ,
 અપઘાસીથી હસ્તી નાજુક નાર પોતાના મનમાં જોઈ.
 ચક્રર નારને દીધી જાણે સુંદર હુર ગગનમાં જોઈ,
 ચાર જાતની ખુશખુ મહકતો મેં તેણીના તનમાં જોઈ.
 ચીત તેને મારું હરી લોધું યસ એવીનાર મારા ભાગમાંજોઈ,
 ચાર તરફ ચારોને ફરતી ચાર સુંદર પોશાકમાં જોઈ ૩.

૪

જાંચણ અચપણ અગણા નારી સ્વરૂપની મેં સુંદર જોઈ,
 માત ઠેકાણે રહ્યું ન મારું વરસ તેણીના પંદર જોઈ.
 ચાત્ર ચાત્રની હુમક હુમકતી પુર જેવરની અંદર જોઈ,
 ચતરાઈથો લાયો સુંદરને જઈ અદલ તેનું ધર જોઈ.
 ચતર નાર તન લાગમાં નહીં પણ તેતો તારા ત્યાગમાં જોઈ,
 ચાર તરફ ચારોને ફરતી ચાર સુંદર પોશાકમાં જોઈ ૪.

રંગત ઉક્તિ.

કોઈ પીયુને ધુંડવાજાઓ—અગન તનની અમારા ખુજાઓ,
 જહેરની જખમને કોઈ રૂજાઓ—કોઈ પીયુને ધુંડવા-
 જાઓ—ટેક.

૧

વનવાસી જંગલનાં પ્રાણી—જઈ ધુંડી લાયો મારો જાની,
 પીયુ વોનાં છે દીલને હેરાંની—જવ તરસે ન ભાવે અનપાણી
 ખુજ પ્રતી જઈને મનાવો—કોઈ પીયુને ધુંડવા જાઓ ૧.

૨

જઘને ધુંડો કોઈ જંગલ જંગલ—યાદ આવે પીયુની પલપલ,
જીવ તરસે પીયુ વીન કોમલ—ચડી આંચું આકૃતનું વાદળ,
કુખી દીલરાને કોઈ રીઝ્યો—કોઈ પીયુને ધુંડવા જ્યો ૨.

૩

ગુમ થયો ગજાનો હાર—કહાં મલશે કહો દીલદાર
થયા જેહેરી જીગર પરવારે—ગમથી હું થઈ લાચાર,
સોહાગણનો કોઈ સાજ સજ્યો—કોઈ પીયુને ધુંડવા જ્યો ૩.

૪

વેશ બદલીને થાણું હવે જોગન—ભટકુ કુખી જઈ વન વન,
પીયુ વીના અકારત જોખન—જ્યો મારા નીત કુખમાં દીન,
મને નાંહક ના તરસાવો—કોઈ પીયુને ધુંડવા જ્યો ૪.

૫

તારી જીદાઈના લાગા મને લાલા—કહાં સુધી કરું કાલા વાલા,
કૂરતાં કૂરતાં ઉઠે પગે છાલા—હવે આવી મલોની મારા વાલા,
જરા દીલમાં તરસ કાંઈ ખાચ્યો—કોઈ પીયુને ધુંડવા જ્યો ૫.

૬

કહે નશરવાં, સમજ અરે શું દર—તારા દીલમાં જરા ધીરજ ધર,
કૂચરાંમ, કૂરામ કહે કમતર—અખદુલહુસેન ખ્યાલ કહે આતર,
અલ્લ આશક હવે તમ આવો—કોઈ પીયુને ધુંડવા જ્યો ૬.

સાખી.

ભક્તી કર નર ભક્તી કર ભગવતને ભજ એક ભાવથી,
જો તને ઉગાડસે કોઈ કાલે જમણા દાવથી.

(૧૪)

તરશે સુખ સાગરમાં તું તારા આ સત્ય નામથી,
કહે એલ્લ ગાવાને બેઠાછું આદર ભાવથી.

ધોશો.

નામ નહીં કરું હરીનું દુર,
સદા રહું હરી ભજનમાં ચુર,
માપ કીરતીનું ભરું હું પુર,
જયી મારા મુખપર ચલકે તુર.
એલ્લ કહે ભજ હરનું એક—જ આવે આકૃત વેલા કામ.

દેર કલો.

મુવા પછી નેકી ને બધી બેઝી હરદમ સાથે જાએ
મુરખને એ કયાંથી સમજાએજી. ટેક.

૧

અગર જો મરસે તુંતો રડસે ધરમાં તારી નાર,
રાખસે શોક તારો દીલદારજી.
કીરયા દાન સહ કરશે તારો પુત્ર અને પરીવાર,
સગા વીના ઠાઘ ન કરશે પુકારજી.
જોય મુવેતો તુજને રડસે જરજર તારી માએ,
મુરખને એ કયાંથી સમજાએજી. ૧.

૨

બાપ કહેસે હાએરે હાએ મારો પુત્ર મુખે નવ જવાન,
રાખસે શોક તારો દીલ જાન જી.

ભગની કહેશે હાએ હાએ મારા પ્યારા પ્રાન સમાન,
 કરીશ હું તારું ધરમ ને દાન જી.
 દોસ્ત આશના રડી રડીને ગમ તારો નીત ખાય,
 મુરખને એ ક્યાંથી સમજાય જી.

૩

જશે જીવ તનમાંથી તો થાશે વાંસ દુની તૈયાર,
 રડશે કુળ પરિવાર નવધારજી.
 કાકા મામા ભાઈ ભત્રીજા રડશે કુલ દોસ્તદાર,
 થશે તારા ગમથી લાચારજી.
 જવી કરશે નેકી બદી તેવી પાછળ કહેવાય,
 મુરખને એ ક્યાંથી સમજાયજી. ૩

૪

નયરવાન કહે માટે મુખથી ઓચર શ્રીપત રાંમ,
 કે મુક્તી થશે જશે નીજુધામજી.
 ફરશરામ કહે કેમ મફલતમાં સુધ રહ્યો બેફાંમ,
 ફીરોજ કહે પી નેકીનું જમજી.
 અદલ બનાવી ખ્યાલ તારા ખ્યાલોની ઉપર ગાય,
 મુરખને એ ક્યાંથી સમજાયજી. ૪

છોટી

હરધડી જખાંપર તેનું નામ એક ધરતું,
 નર નહીં નકામો થઈને જગમાં ફરતું.—ટક.

૧

સર ફીદા તારું બસ રાહે ખુદાપર કર તું,
 ખરખરતું નામ એક મુખથી સદા સુમરતું.

પર નીંદા કરીને નહીં નકામો મર તું,
હર હર મુખથી ઇશ્વરતું નામ ઓચર તું.
કર જોડી હરીના ધ્યાનમાં રહે દીલબર તું,
નર નહીં નકામો થઈને જગમાં ફરતું.

૧

૨

મન ક્ષીદા તેનાપર કરીને ફર આતર તું,
મન મગન કરીને ધર સાહેબનો ડર તું.
ધન જરને વીસારી ફર જગની અંદર તું,
ગણુ એક તેને કર સદા આ મન મંદર તું.
જરપર પતરાજી ઠાલી ન કર અગ્નિ નર તું,
નર નહીં નકામો થઈને જગમાં ફર તું.

૨

૩

નહીં ભુલ તેને આ દીલથી એક પલભર તું,
લઈ નામ સદા મુખપર રહેજે ખુશતર તું.
કરી માશુક તેને થા આશક તેપર તું,
થઈ નીતીમાન નીતીને નહીં વીસર તું.
તરકટ લાલચ સહુ તજીને પાર ઉતર તું,
નર નહીં નકામો થઈને જગમાં ફર તું.

૩

૪

કરી યાદ હરીની વૈકુંઠ સીડી ચહક તું,
ડરી પાપથી પાર ઉતરજે મુખ સાગર તું.
ખરી મન્નસની કહે નમ્રવાન વાપર તું,
ભરી સભામાં કહે ફરશરામ ભજ હરહર તું.
ભર સનદખ્યાલમાં હવે અગ્નિ અરદેશર તું,
નર નહીં નકામો થઈને જગમાં ફર તું.

૪

ચોતાલ.

- સુંદર નારી, સુંદર નારી, સજી સાજ જરતારી
સહેલી સાથે, મારી જન-કરતી વાતે, ચાલો કુવાપર પ્યારી.

૧

ભરવા પાણી, ભરવા પાણી, નીકલી મોહેના રાણી
હુમકતી ચાલી, મારી જન-નખરાંવાલી, છેલછમીલી જની.
ઢોલ રૂપાની, ઢોલ રૂપાની, ગાગર ધરી સોનાની
બેડાં માથાપર, મારી જન-લઈને સુંદર, ચાલી સહેલી ચાની.
મુખથી કાહાડી, મુખથી કાહાડી, શીરી જખાંની સારી
સહેલી સાથે, મારી જન—કરતી વાતે, ચાલો કુવાપર પ્યારી.

૨

મલી એકંદર, મલી એકંદર, કુવાની ઉપર સૈયર
કરતી કલકલ, મારી જન—વલી ભરતી જલ, મગન થતી
સહુ સુંદર.

- એટલાં અંદર, એટલાં અંદર, છેલખટાજી દીલખર
આવી કુવાપર, મારી જન-પુખ કરી નજર, મોહનાનો ધર્યો કર.
પ્યારી મારી, પ્યારી મારી, મને છે ઈનતેજરી
• સહેલી સાથે, મારી જન—કરતી વાતે, ચાલી કુવાપર પ્યારી.

૩

- તેને સમજવી, તેને સમજવી, ખટાજીએ પુખ મનાવી
વાત મનની કધ, મારી જન-ખહુ નસીહત દધ, મોહનાને
લલચાવી.
• પ્રાણ ખચાવી, પ્રાણ ખચાવી, ન કર ખરાખી આવી

સમજ કંઈ મનમાં, ચારી જન-મારા તનમાં, કેમ અમની
સલગાવી.

નકર ખુવારી. નકર ખુવારી, આપી મને લાચારી
સહેલી સાથે, મારી જન—કરતી વાતે કુવાપર પ્યારી.

૪

ધરમાં તેડી ગઈ, ધરમાં તેડી ગઈ, મોહેના અંજણી થઈ
વેશ પ્રામણનો, મારી જન-દ્યને મનનો વીચાર પુરો કીધો સઈ.
મોહેના મલકાઈ, મોહેના મલકાઈ, કહે સાસુને હરખઈ
પીયરથી આજે, મારી જન-મારે કાજે પ્રામણુ આંચે
નોતરૂ લઈ.

સાસુ ખીચારી, સાસુ ખીચારી, કરવા લાગી તૈયારી
સહેલી સાથે, મારી જન—કરતી વાતે, ચાલી કુવાપર પ્યારી.

૫

જમવાને ફરી, જમવાને ફરી, બેઠા ગોર તે ઘડી,
કહે ખીસમીક્ષા, મારી જન—ચારસુલુક્ષા, સમજીને સાસુ કરી.
મોહેનાને ધરી, મોહેનાને ધરી, કહે સાંભલ સુંદરી,
આતો છે મોમીન, મારી જન-લાવો એકી, વાત કહું છું ખરી.
મોહેના ચારી, મોહેના ચારી, ચારની ઉરમાં ધારી,
સેલીજ સાથે, મારી જન—કરતી વાતે, ચાલી કુવાપર પ્યારી.

૬

મોહેના રૂપાલી, મોહેના રૂપાલી, લઈ સાસુને હાલી,
મધ તે મંદર, મારી જન-સમજે સહુ નર, કસમ લેવાને ચાલી.
મોહેના ખાલી, મોહેના ખાલી, હતી અકલમાં આલી,
જઈ કેવલમાં, મારી જન—લીધો પલમાં વેશ સાધુનો ખાલી.

ધકો મારી, ધકો મારી, બટાણે દીધી ગાલી,
સેલીજી સાથે, મારી જન-કરતી વાતે, ચાલી કુવાપર પ્યારી.

૭

સાસુ સીખામણ, સાસુ સીખામણ, દેવાને લાગી સજન,
વહુજી આતે, મારી જન-કોણ છે જાતે, કરોની સાચુ વરણન.
અંજણી તદન, અંજણી તદન, સાસુજી મારે મન,
કસમ હું લજીંછું, મારી જન—તમને કહુંંછું, સાસુ માનો
સત વચન,

તેટલાં સવારી, તેટલાં સવારી, પતીની આવી મારી,
સેલીજી સાથે, મારી જન-કરતી વાતે, ચાલી કુવાપર પ્યારી.

૮

પતીને ખખર, પતીને ખખર, કીધી સાસુએ ચાતર,
સમજે હઈકાને, મારી જન, ધરી ધ્યાને, કીધી નહીં તેને ખખર.
તેનો પતી જખર, તેનો પતી જખર, લઈને હાથમાં ખંજર
જોઈ બટાજીને, મારી જન-કહુંંછું સહુને, ઠાર કીધો તે અવસર.
ચારને મારી, ચારને મારી, મોહેનાને ધીકારી
સેલીજી સાથે, મારી જન-કરતી વાતે, ચાલી કુવાપર પ્યારી.

૯

લઈ તેની લાસ, લઈ તેની લાસ, ચેહે કરી મોહેનાએ ખાસ
ચારની સોડે, મારી જન—ખસી જોડે, દુટી બેઠની આસ.
કહે જ્ઞાનીદાસ, કહે જ્ઞાનીદાસ, કુંસમનો થયા નીરાસ
મંદરવાન જ્ઞામી, મારી જન-કહેછે કહાણી માએ કુંસમ હરદાસ.
અહલ પુકારી, અહલ પુકારી, ગાએ જવાબ લલકારી,
સહેલી સાથે, મારી જન-કરતા વાતે, ચાલી કુવાપર પ્યારી.

ખડી

ભર ચોમાસે અખાડ માસે એક મેંડક ડોળા પલકાવ્યા,
જાંચી નીચી ડોક કહીને છાંદુદાસને છલકાવ્યા.—ટેક.

૧

એક દીવસને સમે છગન છાંદુદાસ ઘરથી નીકળ્યા ખાહાર,
ઠસકે ઠસકે ચાલ્યા ચસકે ખતી ઠતી બહુ ભપકાદાર.
મળી સામને મેદક રાણી તેને જોઈને કીધો વીચાર,
નીચી જાંચી ડોક કરે છે શા સારૂ આ નાનુક નાર.
શું આ મારો ભપકો જોઈને મોહી પડી મુજ પર દીલદાર,
હુંખી એના પર પ્રસન્ન થયો છું લાગી પ્રેમની મને કટાર.

છોટી

એવો મનસુઓ કરીને ઘરમાં આવ્યા,
પુછેછે ખાયડી પતી ખબર શું લાવ્યા.
જળ પતની રાણીએ કીધી મારા પર માયા,
એમ કહીને છાંદુદાસ ઘણા હરખાયા.
ખાયડી કહે તમે વરો રાણીથી એમ કહી બહુ મલકાવ્યા,
જાંચી નીચી ડોક કરીને છાંદુદાસને છલકાવ્યા.

૨

ખાયડી કહે જો પરણશે એથી તો પતીખી રાજ કહેવાશે,
રાણી સરખી મારી શોખ થશે તો પછી દુખ શાનું થાશે.
હુંખી રાજની રાણી કહેવાઈશ વળી જગના લોક મુજને
ચાહશે,
સુખ શાંતીનું મુજ થશે અને દુખના દી નાશી જશે.

મહેલની અંદર મોજ મળમાં રહીશું પછી ખારે મારો,
શીરાપુરીપર રાખશું વાત સહુ પુરી થશે મનની આશે.

છોટી

કહે ખાયડાં પતી તમે જલદી થાઓ ત્યારે,
જઈ તુરત તેને લઈ આવો આપને દવારે.
મારી શોખનને જોવાની હું ઉમેદવારે,
હું ઉભી છું ઈનતેજાર જોવા દીધારે.
જુલ્યા જુલ્યા ભમ્યા પતી પણ સાથે ટમ નહીં લઈ આવ્યા,
જાંચી નીચી ડોક કરીને છાંદુદાસને છલકાવ્યા.

૩

જળ પતનિ રાણીને તેડવા ચાલ્યા છાંદુદાસ ભપકો કરી,
મળી ન સાંભે મેંડક રાણી ત્યારે દીલમાં ગયો ડરી ડરી.
પગે ફેફાલા ઉઠ્યા તોપણ હુંડવા લાગા ફરી ફરી;
એમ કરતાં એક બીજી મેંડકી અંતે સાંભને મળી ખરી.
જોઈ જ્યારે મેંડકીને ત્યારે જીવ તેનો ખસ ગયો ડરી,
પુકાર કરીને કહે રાણીજી ચાલો મારો હાથ ધરી.

છોટી

દુર નાસવા લાગી મેંડકી કુદકો મારી,
તેને જોઈને છાંદુદાસે ખુબ પુકારી.
કેમ જુદાઈ કરે છે મારેથી તું પ્યારી,
ચાલ મારી સાથે ધર હાત ચોસુંદર મારી.
અંતે પકડી નાખી ખીસામાં કદ કરીને ધર લાવ્યા,
જાંચી નીચી ડોક કરીને છાંદુદાસને છલકાવ્યાં.

મેંડકને જોઈને ઘરમાં ખાયડી પીટવા લાગી ગઈ,
 હાથે મારા પીટયા તારી મતી આજ ક્યાં ગુમ થઈ.
 અંજો મુરખના રાજ એની સાથે કેમ કરશે સગાઈ,
 લોક લાજનો કરતો નથી હર કરશે નાક શું જગમાં લઈ.
 માની ન કાંઈખી વાત છાંદુદાસ બોલ્યા ખાયડીને હમ હમ,
 મારી વાતમાં નહીં આડી તો પડીશ હું પ્યારી કુવે જઈ.

છોટી

નહીં માની છાંદુદાસે ઢાઘની વાતે,
 પરણું નહીં ને પરણું તો મેંડકી સાથે.
 પછી ગોરને તેડી લાવ્યા જઈને જાતે,
 ગોરે આવી કીરીયા કીધી પોતાને હાથે.

આશીરવાદ હમ ગોરે બેઠનાં દુધમાં હાથ પગ ધોવડાવ્યા,
 જાંચી નીચી ડોક કરીને છાંદુદાસને છલકાવ્યા.

આવો ઢાંગ જોઈ રાવા પડી ગઈ ઘરમાં છાંદુદાસની નાર,
 એટલામાં ત્યાં ખીજે ઢાંગ એક મચી ગયો સમજે સતસાર.
 સ્ત્રીની છાતીપર કુદકો મારીને મેંડક રાણી થઈ સવાર,
 તે જોઈ છાંદુદાસ કહેવા લાગા આતો નર છે મુંઝવેદાર,
 મારી ખાયડીપર નજર ખગાડી જીવ લઈ એનો આ વાર,
 એટલું કહીને કાઢ્યું ખાસડું પગ અંદરથી સમજે બાહાર.

છોટી

મેંડકપર પડીઓ પછી માર બહુ ભારી

એક પલમાં થઇ ગઇ તેના જીવની ખ્વારી.

મેંડકની લાસપર કરવા લાગા જરી,

પછી વાંસ કુનીની કરવા લાગા તૈયારી.

રાંમ બોલો ભાઈરાંમ એમ કહી મેંડક રાયને નવડાવ્યા,

શીંચી નીચી ડોક કરીને છાંદુદાસને છલકાવ્યા.

સારા ગામમાં છાંદુદાસનો જગે જગે થયો પોકારો,

ભેગી મળીં સહુ પંચ પોતાની કરવા બેઠી છુટકારો.

વીચાર કરીને ઠણા લાગા એવો પંચનો છે ધારો,

જીવતી નાર પર નાર કરે બસ તેને ન્યાત બાહર કાઢો.

પંચ કહેછે સાંભળ છાંદુદાસ સીફ થયો ગુનો તારો,

મુક્યો પંચે નાત બાહુર તેને સમજે સરવે નર નારો.

છોટી

બે ફીકરા ફરવા લાગા છાંદુદાસે.

કહે નચરવાન સહુ પુરી થઇ તેની આસે,

ફક્તરામ કહે આ ખ્યાલ નવો કર ય્યાસે,

તું આવ્યો હાથમાં આજ હવે ક્યાં જાસે.

“અહલ” કહે કંઈ લાખ જવાબો બનાવી તુજને સમજાવ્યા,

શીંચી નીચી ડોક કરીને છાંદુદાસને છલકાવ્યા.

શીકસ્તો

અરેઓ જાની લે સમજી કહાંની તું પડતી મેલી દેવાત અરધી,
 આવી ખોળા પર તું બેસ મારા હવેતો બાકી છે રાત અરધી.
 આ જીવને નાં સતાવનાં હક ના બનતી મુજથી બેમાન દીલબર,
 આ હાથ ને પગ ધુંજ છે થરથર હવે નથી રધ તાકાત અરધી.
 આ પ્રાણ કરતાં બી તું છે પ્યારી માફ તંન મંન છે વારી તું જ પર,
 અગર ચાહેતો તું જીવ લે સુંદર પણ કરતો નાં મારી ધાત અરધી.
 આ પ્રાણ મારો છે સદેકે તુજ પર અકલ દીવાની છે સાથ અરધી,
 આવી ખોળા પર તું બેસ મારા હવેતો બાકી છે રાત અરધી.

૧

અજબ મને લાગે છે કહેવાને કંઈ નથી તારા દીલનો અંદર,
 આ મારા અરધા જખમ પર અકસર દવાદે તું તારે હાથ અરધી.
 અગર જે રહમ તારા દીલમાં હોયતો રહમ કરીને બચાવજે સર,
 આ મારા જખમોની પર નજર કર દયા મને કર ખેરાત અરધી.
 અગર થશે બેકદર તુ મુજથી તો મુજથી થાશે તું માહાત અરધી,
 આવી ખોળા પર તું બેસ મારા હવેતો બાકી છે રાત અરધી,

૨

અક્ષુબ ન થાતી ન પાછો જાતી ન કરતી કોઈને આ વાત જાહેર,
 આ ગરદન ઉપર તું માર ખંજર ન તો દે મુજને કબુલાત અરધી.
 અગર આ જીવની જીવન બે કરશે તો જીવની પરવા નથી રતી બર.
 આ હંમ અગર થાશે મારો આખર તો ખાશે જગની તું લાત અરધી
 આવી ગલાથી લગાડ મુજને હશે છે જઈ સરવે જાત અરધી,
 આવી ખોળા પર તું બેસ મારા હવેતો બાકી છે રાત અરધી.

૩

અગર થશે બેવડા તું મુજથી તો જન આપસહું તારે ખાતર,
અકરમી અકલની બે ખપર નાંમે થાશે જમમાં પ્રખ્યાત અરધી.
અંત સમે લોહા છુંડું કહેશે તે માટે આવીને હાથ તું ધર,
આ મારા હાથોમાં તારો લઈ કર ચું મસહું સાંભળ સજાત અરધી.
“અદલ” કહે તું ને કહેતાં કહેતાં થવા આવી છે પ્રભાત અરધી,
આવી ખોળા પર તું બેસ મારા હવે તો બાકી છે રાત અરધી.

ખડી

આજ કાલના એંશકી ફાંકડા ફરે કેવા થઈ તરીમ તરાક.
કાજ કરે તજી લાજ અનીતના રાખે ન દોઢનો ધાક જરાક

૧

થઈ સાંજકે બેંડસ્ટેડ પર ખુબ મજથી વોક કરે,
લઈ માથુકનો હાથ બગલમાં ઘે ઈંગલીશમાં ટોક કરે,
જઈ બેકબે ત્યાંથી લેહરી ખુબ લેરમાં જોક કરે,
નહીં ખીસામાં બુઆ તો દોડા મલે ન એવો શોક કરે,
સાજ બદન પર કોરો કકરતો રોકડ મારવાડીના ગરાક,
આજ કાલના એંશકી ફાંકડા ફરે કેવા થઈ તરીમ તરાક

૨

એક દોડીનો પગાર તેનો ખરચ કરે ત્રણ દોડીનો,
ટક તો રાખે બાહાર ને ધરમાં વાખો ઈંડા પુડીનો,
બેક બેક થાએ બેવડો ચારનો આનો ભજીઆ પુડીનો,
છેક અંતપર આવે વાતતો કરેછે સામાન જુરીનો.
પાજનો ડગલો ગલે ગલે બેંડ વોંકીંગ સ્ટીક લઈ ચાલે ટચાક
આજ કાલના એંશકી ફાંકડા ફરે કેવા થઈ તરીમ તરાક

૩

માય કહેઠ દીકરો મારો કમઉ પુતર પર બઉ વારી,
 બચે વેપારે વેપાર કરવા હાથી હાંતનાં વેપારી,
 થાચે ખીસા ખાલી તો જણુસ ખાયડીની આવે ગીરવે મારી,
 ખાચે પછી નીત પડી પીડને વગર બાડેની જઇ વાડી,
 દાજ ધરે પરને તર બેઠને કહે મરો એવા નાપાક,
 આજ કાલના એશકી ફાંકડા ફરે કેવા થઇ તરીમ તરાક

૪

વળી કહે મરકુમ હવે તું રોક હાથ્યાથી તારી કલમ,
 તળી ગયા કંઈએક દુશ્મન ખાઇ નશરવાનનો તેજ જખમ,
 અલી અબદુલ કહે તૈઅખઅલી હવે ફરશરામ કર હાલ ખતમ,
 છળી ગયા કંઈ એક દુશ્મન બેઈ ખલી જલીને થયા બસમ,
 તાજ અહલના સરપર કલગી જેને નહીં શતરૂનો ધાક,
 આજ કાલના એશકી ફાંકડા ફરે કેવા થઇ તરીમ તરાક.

ઝડકી

તમે આવો બાણા બટ, શેઠ બોલાવે છે ઝટ,
 રાખી શેઠાણીનો વટ, ઝટ થાવોની તૈયાર.
 બચો ખજરની માંહી, વરદી શેઠની સમજી બાધ,
 શેઠના સાક્ષાની સગાઇ, કરે શેઠાણી દીક્ષદાર.

૫

ભાત ભાતની તરકારી, બેઈ લાવો સારી સારી,
 નામ દહજે વીસ્તારી, સમજે ગુની જન;

- દોધી પપેટા ને દાંગર, તાંમોટા કારી કુલાવર,
 ઢાખી ખીટરૂટ ગાજર, ભેગું લાવજે સુરન;
 • બીંડા ગલકાને તુરઈ, ભાજી મેથી ને ચોલધ,
 પાલક ખટુંમરો સવધ, લેજે મીઠો સકરકન;
 સફેદ ઢાલું ગુતારફળો, કમરખ કરમદા ખીલમરી,
 ત્રણ દોઢીઓનો ભાવ કરી, મણ લેજે ત્રણ ત્રણ.
 કાંદા રતાણુ કારેલાં, ફનસ લેજે તેની લેલાં,
 ખાસચી ને ઢાચાંઢેળાં, હજન લેજે ચાર ચાર;

૨

- વેગના તુરીયાં ને રંડોરી, વલોર ગ્રીનક્રીશ ને ચોરી,
 હપલ ખીચ જોઈ દોડી, લેજે કાકંડરી તેની સાથ.
 વળી વાલ ને વટાણા, ચણા ચારા મઠના દાણા,
 મગ જોઈને મજનન, પાએત્રી ભરી લેજે સાત.
 સીંગ લેજે સરગવાની, હાતી ચોક વટાણાની,
 ભાજી ગોલ ને મુવાની, લેજે ચોધારીખી ખાત.
 ઉલકર ફ્રેયખીચ જાની, સલગમ કંટોલા સુકાની,
 જોઈ કવરાખીચ મજની, સાથે લેજે ભાત ભાત.
 પંદારા ભાજી મુલાની, માચોની ને તાંદલ જાતી,
 • રંદ સુકાં જુમકરાણી, જુડી લેજે બાર બાર.

૩

- લાવજે ભાજી ટાંડળાની, અલુ માથ ને દાંભાની,
 ઢાઢી મદાંતી જુદી વાણી, ઢાચાં ચીમડાં લેજે ખાસ.
 ખુરા વેલાતી લશન, લીંબુ કેરી એક હજન,

રાઈ મોઘરી પા મણુ, પાપક ઇંગના પચાસ.
 કુદનો લીલો હલદર, મીઠો લીમડો લેજો તર,
 સારી કરજો કચુંબર, નાખી ચટણીમાં તીખાસ.
 ઝટ ખજૂરમાં જાઓ, લોટ ચણુનો લઈ આવો,
 વડા કચોરી ખનાવો, પુરી કરી સહુની આશ.
 પુરણ પોળી કનસાર, બજ્યાં ખુબ મસાલાદાર,
 સીરો પુરી સ્વાદદાર, ત્યાર કરો જલદી ચાર.

૪

સમજી કારભારીની વાત, ભટ ભટાની બે સાથ,
 ધરી એકકનો હાથ, ગયા ખજારે જવાન.
 લાવી તરકારી સહ જોઈ, સાફ સુફ કરી ઘોઈ,
 ભટ પકાવી રસોઈ, જમવા બેઠા સહ દીલજન.
 જમ્યાં શેઠ ને શેઠાણી, ઉઠી પાંત મોટી નાની,
 ખુશી થયાં બેઠ ભટાની, કહેછે નશરવાંત.
 અખડુલહુશેન દ્રશરામ, ગાએ તરકારીના નામ,
 ગુની ગાજો વાણી આંમ; ખુબ રાખી ગ્યાન દયાન.
 કહે છે અહલ જવાખ, તારા છંદનો શીતાખ,
 હવે ખંધ કર કીતાખ, ન કર ખાલી તકરાર.

ઝડકું

નાચે કુદે ખાસો આંમ, ઉડે બેસે ઠામે ઠામ,
 નીર જીમી ને મુકામ, પશુ પંખી સવાઈ;
 નામ અનેક અનંત, જ્ઞાની સમજે બળવંત,
 અહના આજ્ઞા સાધુ સંત, ને બતાવું આજ ગાઈ—ટેક.

૧

ખુલ્લખુલ પોપઈયાં કાખર, તીતર તુટી ને ધેરીદર,
 મેનાં પોપટ ને કબુતર, પેનસો કાગધ્યો કુમાર.
 કાગ કરીયાદી તીટવન, ધુવર વનવાંદરી કાકન,
 હાંથી ભાંટ ને હરણ, ગાયે ઢાયલ મલાર.
 ખાજ હોમાં ને હાકુર, કુલંગ તુરીનુ તુર,
 ઢેયાં હીરામલનું મુર, પુર ઝડખ્યાની ખાહાર.
 બગલો સારસ પારસ પાહાડી, ગમરફોડોને કર્યાદી,
 ચકવો ચકવી ને ખીલાડી, હબકો મુરગાખી ને ધાર,
 ગરૂડ સીમુરગ ને મોર, લકરકોરો કરા ભોર,
 હંસ તીતો કરે શોર, સમજે વન માંહી.
 નામ અનેક અનંત, જ્ઞાની સમજે બળવંત,
 અદના આલ્લા સાધુ સંત, ને ખતાવું આજ ગાઈ.

૨

ચાતવા તરફી અને લીલ, જીડે ગગન ઉપર ચીલ,
 હરીઓ કરે કીલ કીલ, મુખથી ભારી.
 રાતરે કાકાટઉવો ઢેલ, ખુબ કરે તીતોરી જેલ,
 રાખી જલ કુકડીથી મેલ, કરે કીલ કારી.
 સંકરે ખતક ને હોલો, બાલું તુડી ઢાલી ઢાલો,
 વાંદર વાંદરી જોડો ભોલો, કરે રાજીંદી સવારી.
 લહુવો મરઘો મારે ખાંગ, ગીદ ઉડે ભારી આંગ,
 બરૂ ખરગોશ ને માંગ, ભારી જીડનાં શીકારો.
 ચીતો વાઘ સીંહ ને ભાંડર, રીંછ મેંઢો ભારો દુકકર,
 ગેડો ગોધા પાડો ખચ્ચર, કુતરી કુતરો જોડી ભાઈ.

નામ અનેક અનંત, જ્ઞાની સમજે બળવંત,
અદના આલા સાધુ સંત, ને બતાવુ આજ ગાઈ.

૩

બકરો બકરી અને બેલ, મુખથી ભાંડે એલ ફેલ,
ઘોટો ઘોડો કરે સેલ, સાંખર દોડે હીચા ચાર.
સસલો ફાલું પાડો માંકડ, સરડો નોડ્યો વીછી ચાતર,
સરપ ખલેડી ને ચાંચડ, મછર કરેછે પુકાર.
તીડ મઢાડી કંસારી, દાંસ ઠોડી ઘોળાં કાળી,
જીં પાટલા ઘોઈ ખીચારી, જનો સીસોલીયું સરદાર.
ભમરો ધુંમે ધુંમ ધુંમ, આગીઆ હીર કીડાની જીમ,
સમજી પતંગ્યા થાએ ગુમ, નહીં પહેરાનો પાર.
કમલો કરોળિયા ને ખર, મેંડક પાણીની અંદર,
સુસવાટ ચાલે સરસર, જલમાં કરી ઘાઈ ઘાઈ.
નામ અનેક અનંત, જ્ઞાની સમજે બળવંત,
અદના આલા સાધુ સંત, ને બતાવું આજ ગાઈ,

૪

અધર તુરીને તરસ, ભારી કંગાડ નરસ,
જને માંખીનો ચરસ, ખાંગ મારે ગોરખર.
ગાઈ ઘેલી અને કાળી, ખીશઢાલી છે ભોલી ભાલી,
ખીલ માંકરીની લાલી, કાચબો પાણીમાં જખર.
સાવાં ચરાર્યાની હાર, ખાંગા કુબક મલાર,
શાર્ક મગરમછનો માર, ભારી જલ અંદર,
કાત ખજુરોછે ઝહેરી, જને દસે તેનો વેરી,
મધ થાંખી કરે ફેરી, નીત મધની બપર.

કહેછે નશરવાન, ફરશરાંમ ગાએ જ્ઞાન,
જવાબ દીએ અદલ જવાંન, કરી સરસાઈ.
નાંમ અનેક અનંત, જ્ઞાની સમજા બલવંત,
અહના આલા સાધુ સંત, ને બતાવું આજ ગાઈ.

રંગત નાટકની.

૧

આવી આ જગ દરમ્યાંન, અરે નાંદાંન,
તજી લાજ અનીતનાં કાજ કરી તું કેમ રયો અંબન.
કીધો જનમ તને મા તાતે, રહી દુઃખમાં તારી સાથે,
ઉછેરી પોતાનાં હાથે, કંઈ કંઈની સમજીને વાતે.
તને કીધો પછી નવ જવાંન, અરે નાંદાંન.

૨

કીધી ઝર ધનની ખ્વારી, એમ ધારી,
મારું બાળ થશે નવ જવાંન પછી ખાસે કહર હમારી,
છાતીએ દાખી દુધ પાએ, તને રમતો જોઈ મલકાએ,
ખખરાવી તને પછી ખાએ, અતી પ્રેમથી તુજને ચાહે.
ગણે પ્યારા પ્રાણ સમાન, અરે નાંદાંન.

૩

જયારે આવી તને નવ જવાંની,—અરે જાંની
જુલો માત તાતના ગુણ કીધી આખર તે બેઈમાની,
કુસી મોહ માયના ફંદમાં ફરયો જુલો બલો થઈ મૂનમાં,
રમવાને લાગો જર ધનમાં, કીધી બેઈમાની ખચપનમાં,
આખર તું બેઈમાન—અરે નાંદાંન

૪

જી બુધથી ફરી જાએ—અરે હાએ
 કહે નસરવાન કેમ કરી એવા પાપીનો છુટકો થાય,
 ફરશરાંમ કહે લલકારી, નહીં મુકા હરને વીસારી,
 કહે રશતમ રંગત ન્યારી, શાહા દીન મારે કટીયારી,
 ગાએ “અદલ” જ્ઞાન ગુણવાન—અરે નાદાન

મારી જન

કુલ જ્ઞાનો પર છે સવાલ મારો બાઈ,
 મારી જન—કરો કંઈ વીચાર દીલદારો,
 પુરા ગુરનાં ચેલા હોયતો જવાબ દીઓ મારો—ટેક.

૧

એક નવી નવાઈનો મરઘો જોયો આજે,
 મારી જન—જ્ઞાનીઓ સમજે તેનો સાર,
 મરઘો મુકે ઇંડા થાએ મરઘી મરઘા પર સ્વાર.
 તે ઇંડાની માંહેથી નીકળે કબુતર ઘોળાં,
 મારી જન—ભેદછે ખરેખરો દીલદાર,
 મરઘો મરઘી ઢાણુ ઇંડા ને ઢાણુ કબુતર ચાર.

ચાલ

પેલી મરઘી મરઘા ઉપર સદા રહે ચડતી,
 મરઘાને મરઘી પલખર નહીં વીસરતી.
 મારી જન—ખોજ કંઈ મનમાં કરો ચારો,
 પુરા ગુરના ચેલા હોયતો જવાબ દીઓ મારો.

(૪૩)

૨

એક બીજી અપ્પા જોઈ નાજીક નારી,
મારી જન—સાંભળો તેની કહું કાહાણી,
જિમર નારની વરસ સાતપર સાત એક મહીનાનો.
તે સાત ફરાને દાણો ખાએ એક વેરે,
મારી જન—કાન દધ સમજો દીલજની,
રાત કુવાજરી મુતરે સમુંદર સાત પીએ પાણી.

ચાલ.

સાગ અધરી ભરીને અધે નાર એક પલમાં,
તે નાર ખતાઓ હમને તમે દંગલમાં.
મારી જન—જાંની કંઈ મનમાં વીચારો,
પુરા ગુરના ચેલા હોય તો જવાબ દીઓ મારો. ૨

૩

એક તીજે ભેદ કહું નવાઇ સરીખો તમને,
મારી જન—વાતપર ધરે તમે સજી ધ્યાન,
ચકલો ચકલી મોજ કરે બેજી માળાને દરમ્યાન.
ચકલીને મહીના રહ્યા પેલા ચકલાનાં,
મારી જન—તેમાંથી અવતર્યો એક સાંન,
સાંન ઉપર થઇ બકરી સવાર કહું સમજો ચતુર સુખણ.

ચાલ.

પેલા સાંને જણ્યો પાડો સત કહું તમને
તે પાડો તમારો પાસે ખતાવો હમને,

મારી જન—જુદેછે તેને નર નારો,
પુરા ગુરના ચેલા હોયતો જવાખ દીઓ મારો. ૩

૪

વણી ચોથા ભેદની મતલખ પુછું તમને,
મારી જન—જેયું મેં અજખ એક તીતર,
પગે ઉડે છે પાંખે ચાલે છે ગાંડે ખાએ દીલખર
તે નવાઈ સરોખું તીતર ખતાવો હમને,
મારી જન—સદા છે તે તમારી હાજર,
નશરવાન મરકુમ કહે દેઓ જવાખ તમે શાહેર.

ચાત.

સમજી ગભરાસે શાહેર જે હશે કાચા,
અને જ્ઞાંતી હશે તો જવાખ દેશે સાચા.

મારી જન—“અદલ” કહે ધરજો સધીઆરો;
પુરા ગુરના ચેલા હોયતો જવાખ દીઓ મારો. ૪

લંગડી

ના કરતા ઇતખાર ચાર દીલદાર નારનો કાઈ દીલજન.
ચારને ખાતર લીધો એક ખુની નારે ભરથારનો પ્રાણ—ટક.

૧

વાત કહું એક રજપુતની તમે કાન ધરી સમજો દીલદાર,
સતવાદી ને હતો પાકી તે ધણી સમજો નર નાર.
ગંગા નામે હતી સતી પતીવરતા નાર, એક તેની ચાર,
જીવથા વધારે નારને ગણતો હતો તેનો ભરથાર.

(૪૫)

આંખોથી તેને દુર નહીં કરતો તો તેનો દીલદાર લગાર,
પ્રેમ પ્રીતમાં હતો ગરકાવ વાહાલો ભરથાર અપાર.

શેર.

ધ્યારમાં થઈ ચુર ચાહાતો તે પોતાની નારને,
જર ન ધન તનમનથી જ્યાંદા ગણતો તેના ધ્યારને.
ખંનેજણાં આનંદથી લેતાં હતાં સંસારને,
સ્રીને પતી ચાહાતો ને ચાહતી સ્ત્રી ગલાના હારને.
ભોલો પેલો ભરથાર નારને ગણતો પોતાન પ્રાણુ સમાનઃ
યારને ખાતર લીધો એક ખુની નારે ભરથારનો પ્રાણુ.

૨

તીરથ વાસી થયે પતી એક વેળા મુઠી પેલી નારીને,
દીધો દીલાસો ભોળા ભરથારે પોતાની ધ્યારીને.
કાંમ કરોધ'મદ લોભ મોહ વશ કરીશ પાંચોને મારીને,
પાપની મુકતી કરીશ સરપરથી ભાર ઉતારીને.
ત્યારે નારી કહે પતી તમે જઈ ભુલશે મારી યારીને,
જુરી જુરીને મરીશ હું તજી આ દુન્યાદારીને.

શેર.

દઈ દીલાસો નારને સમજાવી કંઈએક વાર બહુ,
ગોદમાં દાખી કીધો ધ્યારા જીગરપર ધ્યાર બહુ.
લાગો રડવા પતી મનમાં થઈ ગમખ્યાર બહુ,
બેઘ પતીને રડતો નારે ત્યાં કીધો પોકાર બહુ.

રૂપસત લઈ નારીથી ચાલ્યો પતી તેનો સમજે દઈ કાન,
યારને ખાતર લીધો એક ખુની નારે બરથારનો પ્રાણ.

૩

એક દીવસને સમે પેલી નારીની મતી સહુ ગઈ મારી,
ભુત્રી પતીને લાગી કરવાને ચારેથી દીલદારી.
ધરમાં બોલાવવા લાગી યારને છાંની કરી મોતરાચારી,
પ્યાર પતીનો ભુત્રી કુકર્મ લાગી કરવા બરી.
વડાણ પતીને વીસારી દઈને બર કરમમાં રહી નારી,
ડરી ન દીલમાં યારને આપી પોતાપર મુખત્યારી.

શેર,

અએશ ને અશરત પછી કરવાને લાગી નારજ,
રોજ આવે બએ છુપીઆ ધરમાં તેનો ચારજ.
એટલામાં તેનો આવ્યો પતી તીરથ કરી દીલદારજ,
સમજ ખખર દીલમાં થયો પેલો ચાર બહુ ગમખારજ.

નારી દીલસો દેવાને લાગી ફીકર ન કર અએ મારા બન,
યારને ખાતર લીધો એક ખુની નારે બરથારનો પ્રાણ.

૪

એક દીવસ બર જીંધમાં પતીને જોઈ યારને લીધો સાથ,
તીક્ષણ ખજર ખુની નારીએ તુરત એક ધરીયું હાથ.
ભોડી ગલામાં આરપાર પેલી નારે પતીનો કીધો ઘાત,
દયા ન આણી રાંડ નહીં જરા ડરી મનમાં કમબત.
પ્રાણ ખોયો તેનાં પ્યારા પતીએ તફડી તફડી સમજે બ્રાત,
લાશ છુમીદા કીધી ગુપ ગુપ જવારે થઈ મધરાત.

શૈર.

મરકુમ વળી કહે નારનો ઇતખાર કહે હવે ક્યાં રહ્યો,
બેવફા સ્ત્રીથી જીવ ભરથાર ભોલાનો ગયો.

નશરવાન કહે સ્ત્રીને ભરોસે કાર તે જગથી થયો,
ફરશામ ખ્યાલ નસીહત કારણે આજે કહ્યો.

“અહલ” કહે લલકાર નાર તલવારની સમજે ધાર નીધાંન,
યારને ખાતર લીધો એક ખુની નારે ભરથારનો પ્રાણ.

જિમ્. એચ. મેહરઅલીના જગપ્રસિદ્ધ ગાયન-પુસ્તકો

અરબી કીમતે વેચવાના છે

ગઝલો. હુમરીઓ, ધુરપદ, ખ્યાલ,
ટપ્પા તથા જલસાઓમાં ગવાતા ગા-
યનો સુંદર છપાઈથી બાહાર પડ્યાં છે

ખુલખુલી ગાયન...	...	...	...	કીમત આના	૮
ગઝલ સંગ્રહ ભાગ ૧ લો	...	...	,,	,,	૫
ગઝલ સંગ્રહ ભાગ ૨ જો	...	...	,,	,,	૫
ગઝલ સંગ્રહ ભાગ ૩ જો	...	...	,,	,,	૫
હુમરી સંગ્રહ ...	...	...	,,	,,	૫
શરખતે ગઝલ ભાગ ૧ લો	...	...	,,	,,	૫
શરખતે ગઝલ ભાગ ૨ જો	...	...	,,	,,	૫
ગુલશને રાગ ભાગ ૧ લો	...	...	,,	,,	૫
ગુલશને રાગ ભાગ ૨ જો	...	...	,,	,,	૫
બાગે ખુલખુલ ..	...	...	,,	,,	૩
રાગ માળા ..	...	...	,,	,,	૪
ગાયન સંગ્રહ	...	...	,,	,,	૬
હારી સામર ...	...	...	,,	,,	૫
સુખિય કલગી ગાયન સંગ્રહ	...	...	,,	,,	૬
,, ,, ,, ભાગ ૨જો.	...	...	,,	,,	૬

ટોકાણું:—

પ્રગટ કરનાર,

ચીચખંદર ૩ જો
રસ્તો મુબઈ.

જિમ્. એચ. મેહરઅલી પાસેથી
તથા પ્રસિદ્ધ બુકસેલરો પાસેથી મળશે.

અમૃત સામર અથવા સદ વેદક સારસંગ્રહ સસ્તુ,
અને સરળ વેદક પુસ્તક કીમત ચાર આના મળવાનું ટોકા
ણું અમારે ત્યાંથી અથવા કાલકાદેવીપર વચનજી પરમા
નંદ આહેવાલાની દુકાનેથી.

1

.